

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciščanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 2-50 od pete vrste. Inzeratni davek po sebi. Pošt. ček. ur. 11.197.

Javen odgovor Slomškovi zvezi na njeno okrožnico našim okrajnim učiteljskim društvom.

Pozivate nas k »enotni akciji za skupne stanovske interese«. Pozdravljamo vsako iztreženje učiteljstva v stanovsko-političnem oziru, saj smo vedno z vso resnobo delovali v tej smeri. Baš zato izjavljamo, da vam ne moremo priznati upravičenosti za inicijativo v tem pogledu in vašemu koraku potrebne moralne treznosti, dokler niste imeli poguma, kakor so ga pokazala naša obmejna društva na protestnem zbo-

rovanju v Dravogradu, ter ne priznate svoje sokrivde na naši stanovski katastrofi, ki ste si jo nakopali z molkom na pram nasiljem Koroščevega režima. Tudi nam je težko verjeti v iskrenost in resnost vaše akcije, dokler se ponavljajo v listih grožnje, dopisi in članki, ki ponižujejo ves naš stan in ki bi jih lahko za-

Odbor
učit. društva za Mežiško dolino.

Izplačajte razliko!

Preteklo je že leto in več, odkar je v veljavi novi činovniški zakon. A do njegove materialne realizacije smo morali še dolgo čakati. Dasi je bil baš v to svrhu nakazan kredit, so dolge mesece tja do maja odlagali izplačilo, medtem pa so nas odpravili z malenkostnimi predujmi, z naknadnim izplačilom razlike od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924 so nas pa — tolažili za pozneje.

Nestrpno čakamo vsi javni nameščenci na to izplačilo, ker ga krvavo potrebujemo. Ne bomo tu ponavljali stare pesmi o naši činovniški bedi, o brezprimernem, v pre mnogih slučajih naravnost mučeniškem prenašanju današnjega socialnega položaja državnega nameščenca.

VLADIMIR POŽAR:

Pravni položaj učiteljstva.

(Dalje.)

Brez dvoma je, da se opravlja služba naše stroke 1. s posebnim naporom in stalno zvišano pozornostjo, (n. pr. vedne priprave dan na dan, študij vedno novih metod itd.), 2. da je naša služba vedno zvezana z nevarnostjo za naše zdravje, (kar kaže visok procent umrljivosti našega stanu vsled sušice, jetike in drugih pljučnih bolezni), 3. da se naša stroka po svojem značaju posebno odlikuje (dvojno delo: delo v šoli, izvenšolsko delo med narodom) in da gre pravzaprav vsej naši stroki v tem čl. zakona predvidena posebna doklada na plačo, bodisi v denarju bodisi v naravi. Je pa naš del krajine — logaško okrajno glavarstvo povečini tudi tako, da je z ozirom na to, da meji neposredno na tujo državo naša služba zvezana tudi z življenjsko nevarnostjo. Znaní so slučajji vpadov italijanske finance v obmejnem delu Hotedršice in ondotni poboji, gode pa se slični dogodki tudi v Planini in

drugod, le da vsa javnost zanje ne ve, marveč vemo zanje le bolj domačini. Na lastne oči sem videl čez mejo v Planino došle fašiste, ki gotovo ne prihajajo na naše ozemlje iz ljubezni do našega rodu, marveč, da kdaj »zarobijo« tega ali onega vročega jim neprijatelja, kar so jim zlasti naši učitelji vsled tople propagande proti njim.

Korak od ceste če stopiš, te lahko vjemo in odvedejo v deželo pomaranč, katerih ti pa ne pokažejo, pač pa bi ti dali občutiti trdnost njih zapornih naprav.

Če kateri okraj v Sloveniji, zasluži naš okraj obljubljenih doklad in jih zato tudi moramo dobiti. Ne gre nam tu za pas 10 km, kot ga zahtevajo naši tovariši v severnem delu, gre pa nam zato, da dobe, kar jim gre oni, ki so tik ob meji, pa tudi ne samo to, marveč vse učiteljstvo okraja in države radi njih službe, ki je zvezana s posebno pozornostjo, s posebnim naporom, z izvestno

nevarnostjo za zdravje in vsled svojega odličnega značaja.

S tem členom v zvezi in na njegovi podlagi pa moramo in moremo zahtevati tudi šolski voditelji plačilo, ki nam gre za upraviteljske posle naših šol. Naš službeni položaj je tak, da nam gre po vsej pravici posebna doklada na plačo, ker se naš položaj dviga nad skupino, v katero spadamo, pa vendar ne moremo biti uvrščeni v višjo skupino.

Mi vršimo službo učiteljev, delno nadzorstvo nad njimi in smo obremenjeni še z delom v pisarni, z odgovornostjo za red in enotnost v šoli, za disciplino učencev in učiteljstva itd. Opravljamo torej šolsko, izvenšolsko in pisarniško službo za enako plačilo z onimi, ki v pisarni nimajo dela.

Zahtevamo torej opravilne doklade za ves čas nazaj, odkar so nam bile ustavljene kljub nakazilom v prejšnjih imenovanih dekretih, moramo pa dobiti opravilne doklade, in sicer delu primernejše kot so bile prejšnje tudi v bodoče, kar naj nam UJU vsekakor in čimprej izposluje na pristojnih mestih.

Gotovo je, da ugodnost, ki nam gre glede drv in natura ali v denarju, ne moremo prezreti, ker nam je obljubljena z izpremembo in popolnitvijo zakona o narodnih šolah z dne 19. aprila 1904, čl. 33., 39. in 41., zato nam naša organizacija UJU izposluje potrebno uredbo.

Tudi nova razdelitev draginskih doklad nas je z delitvijo v tri draginske razrede presenetila. Večina naših šol je v 3. draginskem razredu, izvzeti so le sedeži okrajnih glavarstev, kjer velja II. draginski razred.

Vsi pa vemo, da so kraji z okrajnimi glavarstvi v neposredni bližini železnic, kjer so življenjske potrebe cenejše od onih v krajih, ki so oddaljene od železnic, kjer je cena dovozu silno visoka.

Ves živež prihaja iz centrov n. pr. iz Ljubljane, Zagreba, Banata itd. in je v Planini, Starem trgu, na Rakeku in drugod vedno dražji kot v Ljubljani, Logatcu itd. V našem obmejnem glavarstvu pa dviga ceno živlom še neposredni stik z Italijo, ki ima boljše valuto od nas. Vsekakor so obmejna glavarstva ali gotovi pasi v njih in to zlasti v bližini držav z boljše valuto glede draginje na slabšem, kot ona v sredini pokrajine ali ob državah z nižjo denarno vrednostjo. Naš okraj bi moral biti torej ves v II. draginskem razredu, kar naj skuša UJU tudi doseči.

Tudi glede uporabe bolnic in vprašanja našega brezplačnega zdravljenja v njih, je za nas prečje. Da bi hodil državni uslužbenec k privatnim zdravnikom v mesta, ne zadostuje njegova plača niti za vožnjo in honorarje zdravni-

kom, kaj šele za zdravlila in kar zdravnik odrede.

Mi sicer nočemo bolehati, raje bi bili vedno zdravi, a kaj ko svojih pljuč in grl nimamo zavarovanih, ko nam jih naša služba kvari, Mi ne silimo v bolnice, in iščemo v njih zdravljenja šele v najskrajnejši sili. Nam je vseeno, če smo prisiljeni iti v bolnico, ali smo v deželni ali državni bolnici, da le ozdravimo in moremo zopet nazaj v službo.

Ker pa uradniški zakon veli, da je naše in naših družinskih članov zdravljenje v državnih bolnicah brezplačno, je država ta člen gotovo ustavila v zakon zato, ker uvidi, da bolniških stroškov naši dohodki ne vzdrže. Uverjen sem tudi, da skupščina ni bila mnenja, da bodo vsi učitelji Slovenije vedno zdravi, ker je zakon veljaven za vso kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in nam je dala sama nasvet, da se pobrinemo, kako naj se nam v tem ugodí.

Gotovo je, da mosi država stroške zdravljenja uradništva v državnih bolnicah sama in da jih mora kriti. Zakaj bi jih ne mogla kriti tudi v drugih bolnicah, kjer ni državnih, saj je za državo ali samoupravne bolnice predpogoj zdravljenja plačilo in torej tudi eno in isto ali vplača država to vzdrževalnino v državo, ali deželno bolnico. Ker pa v Sloveniji ni državnih bolnic, naj izposluje UJU, da se zdravi učiteljstvo ob zakonskih pogojih v deželnih ali drugih bolnicah v kar izposluje pri pristojnem ministristvu potrebno uredbo.

e) O prestanku službe govorí čl. 131.—135. dovolj jasno, da bi bila razlaga popolnoma odveč.

f) O pokojninah in preskrbi preostalih družinskih članov velja isto kot glede prestanka službe, ker so člani 136. do 158. jasni. Delno nejasnost uvajajo le prehodne odredbe in zlasti čl. 239., ki se glasi: »Prej upokojeni uslužbenci ostanejo še nadalje z istimi pokojninami in draginskimi dokladami.

Uslužbenci, upokojeni potem, ko stopi v veljavo ta zakon, a v treh letih od dne, ko stopi v veljavo, uživajo pokojnino po odredbah dosedanjih zakonov. — Od tega se izvzemajo uslužbenci, ki se upokoje, ko so dovršili zakonsko število službenih let ali so dosegli starost, po kateri morajo po zakonu stopiti v pokoj. — Uslužbenecem, ki se onesposobijo, izvrševaje svojo službo, sme ministrski svet priznati pravico, da se upokoje po odredbah tega zakona.«

(Dalje prih.)

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

»Zvonček« čisto majhen, da bi se blestel iz njega odsev tistih presrečnih otroških let...

Ob petindvajsetletnici tisočera hvale vsem, ki so stali »Zvončku« ob strani; uspehi preteklosti pa so najboljše bodrilo za nadaljnje delo, za bodočnost.

Dr. P. Strmšek.

FRANJA HRIBARJEVA:

II. Počimniški izleti učit. Fer. Saveza.

(Konec.)

jih našli 400. — Ko smo si ogledali starodavno romarsko cerkev z neštevilnimi krasnimi podobami in spomeniki, smo šli na grad — razvalino — nekdanj last slavnih Frankopanov, sedaj last grofice Nugent. Ob vhodu na ruševini stoji velik bronast zmaj, grb sedanjih lastnikov rodbine Nugent. Uslužbenec grofice nam je proti malemu plačilu razkazal vse znamenitosti te velikanske razvaline. Nekdaj je bilo v tem gradu s štirimi stolpi, 400 soban, brez vseh drugih stranskih poslopij. To zadostuje, da si lahko vsak predstavlja velikost te slavne zgradbe. — Globoko pod gradom se vije

LISTEK.

Kako sodijo drugi listi o Zvončku.

»Jutro« prinaša sledečo laskavo oceno o »Zvončku«:

25-letnica »Zvončka«.

Pravkar je dospela zadnja številka »Zvončka«, ki zaključuje njegov XXV. letnik. Jubilejni letnik posveča uredništvo vsem, ki ljubijo domovino in lepoto mladosti. Tudi mi, ki smo rasli in doraščali ob »Zvončku« in z »Zvončkom«, ne moremo tiho mimo te petindvajsetletnice.

Koliko spominov se mi budi v duši! Ko je pricinjala prva številka tam v letu 1900, kako ponosem sem bil, saj sem dobil ž njo lasten list; pa sem prečital vedno njo številko in z vso vnemo reševal uganke. Še vedno mi je v spominu naslov: Ljubljana, Rimska cesta 7, kjer je stanoval takrat upravnik »Zvončka«. Tjakaj sem pošiljal rešitve rebusov in demantov mesec za mesecem. — Tudi pozneje na gimnaziji me je spremljal »Zvonček«.

Od dobrega »Zvončkovega« upravnika se je obrnilo moje spoštovanje do

urednika. Kako sem zavidal očeta, ko mi je povedal, da sta si z »Zvončkovim« urednikom prijatelja; pokazal mi je lastnoročno njegovo pismo — in brž sem se spomnil vseh mnogoštevilnih pisem in kart z enako, karakteristično, pokončno pisavo, ki sem jih videl toliko na očetovi mizi. In oče mi je povedal, da je »Zvončkov« urednik učitelj v Idriji, da piše pesmice in izdaja knjige. — In zahtelo se mi je, da bi znal tudi jaz kaj napisati. Poskušal sem in poslal dobremu uredniku. V četrty šoli sem bil, ko me je dohitelo: izšli sta moji prvi povestici v »Zvončku«. Pa — zopet spomin! Z menoj se je te nedolžne sreče radoval moj oče, a bila je to njegova zadnja radost. Kmalu nato je prinesel »Zvonček« tudi očetovo sliko in njegov životopis. — Napisal sem pozneje še nekaj povestic za »Zvončka«, a nikdar se jih nisem več tako veselil, ko prvih dveh, ko me je za nje pobožala očetova roka. Tako sem zrasel ob »Zvončku« in skoraj me premagujejo spomini, ko zrem nazaj. Kako je šele pri srcu uredniku; tudi on je rasel ob »Zvončku«, vse polno prilik in doživljajev ga pač veže nanj. Bilo je dela in truda, bilo pa tudi uspehov in — zdi se mi, da se ne motim — sreče in

Splošne vesti.

Vsem našim čitateljem in sotrudnikom želimo vesele božične praznike!

Uredništvo in uprava
UČITELJSKEGA TOVARIŠA.

— Seja Širjega Glavnega Odbora UJU v Beogradu se vrši 29. decembra 1924 ob 9. uri dopoldne v »Učiteljskem domu«.

— V današnji številki smo morali izpustiti marsikatero poročilo zaradi razpisa služb iz mariborske oblasti, kar naj dopisniki upoštevajo.

— Od tč. podpredsednika učiteljskega društva za Mežiško dolino smo prejeli, da članek v nedeljskem »Slovincu« ne izhaja iz krogov članstva tamošnjih društev in tudi ni bil od te strani inspiriran. — S tem je že označen namen objave, da bi se sejalo razdor v vrstah članstva UJU in je razvidno, koliko verodostojnosti je pripisovati poročilu v »Slovincu« in ponatisu, ki ga je prinesla »Straža« po »Slovincu«.

— Društvo upokojenega učiteljstva Slovenije vabi vse upokojene, da s svojimi pristopijo k Učiteljski samopomoči, ki ob smrti izplača zaostanim tolikrat po 2 Din, kolikor je članov. Izjemoma sprejema sedaj Učiteljska samopomoč tudi člane brez ozira na višino starosti. Poslužite se te izredne ugodnosti, ki ugasne z dnem 1. sept. 1925.

— Komisija prosvetnega ministrstva za reaktiviranje uradnikov. V prosvetnem ministrstvu se je sestavila posebna komisija, ki naj se bavi z reaktiviranjem pod prejšnjo vladno upokojenih ali odpuščenih državnih namestencev. Za predsednika te komisije je določen g. Ilija Marković, za člane pa gg. dr. Vlada Marinković, Jeremija Živanović in Laza Knežević.

— Na predlog ministra za prosveto Svet. Pribičevića je kralj podpisal ukaz o številnih odlikovanjih prosvetnih delavcev v naši državi. Med drugimi sta odlikovani z redom Sv. Save V. reda pisatelj Milan Pugelj in skladatelj Lucijan Marija Škerjanc v Ljubljani.

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani je razposlal te dni vsem šolskim vodstvom v Sloveniji tombolske karte z vpludno prošnjo, da jih v svojem okolišu razproda. Izvzeta so bila le ona šolska vodstva, na kojih sedežu deluje tudi podružnica Jugoslovenske Matice. Pokrajinski odbor se tem potom obrača do celokupnega slovenskega učiteljstva z vpludno prošnjo, da te tombolske karte tudi v resnici razproda a 3 Din komad med našim narodom. S tem učiteljstvo dvojno koristi, in sicer na eni strani razširi dobro leposlovno berilo med našim ljudstvom, na drugi strani pa podpre delovanje Jugoslovenske Matice, ki pričakuje ravno od književne tombole precej izdaten vir dohodkov. Jugoslovenska Matica je prepričana, da tudi tokrat posveti naše zgledno učiteljstvo vso svojo idealno vlogo in delavnost Matičnemu delu.

— Z ozirom na mnoge izražene želje vrši se zbiranje književne loterije v soboto, dne 24. januarja 1925 in bodo prve številke objavljene v vseh listih v ne-

vzorno zidana Lužinska cesta, ki vodi skozi Karlovac v Zagreb. Zgradili so jo Francozi leta 1805. Razkazal nam je Kastelan kapelo, tajni hodnik Frankopanov, muzej in še druge znamenitosti. Prvi je bil na tem gradu iz rodbine Frankopanov Bartol Frankopan leta 1338., zadnji Krsta Frankopan leta 1671. Grad je razpadel v 17.—18. stoletju.

Nad vse zanimiva je zgodovina posameznih Frankopanov. N. pr. zgodovina Nikole Frankopana, ki je leta 1615. zaidal živo svojo ženo, ker mu je postala nezvesta z nekim kapetanom. Gladu je morala v zazidani ječi umreti. Videli smo v grajski kapeli tudi klop, ki je narejena iz postelje Krsta Frankopana, v kateri je spal zadnjo noč pred svojim odhodom na Dunaj. Dalje smo videli istotam, kjer je bila nekdanj sodna dvorana, različne železne stolčke, na katere so posadili obdolžence, katere so z mukami prisilili, da so obstali zločin. Zakurili so namreč pod stolčkom in zločinca posadili na iste ga. Kadar pa je bil obsojen, so ga v sredi dvorane se nahajajočo odprtino bacili v globino, kjer je umrl gladu, če mu ni bila usoda mila, da se je že pri padcu ubil. V tej votlini so našli Francozi leta 1805. še 600 človeških kosti, katere so pokopali in postavili na mestu sodne dvorane sedanjost kapelico.

deljo, dne 25. januarja 1925. Naslednje številke se zbirajo in bodo objavljene v naslednjih enega tedna. Šolska vodstva odnosno učiteljstvo prosimo, da eventualne neprodane tombolske karte vrne 20. januarja pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Pred škojho 21. zneske pa naj se nakaže po priloženi položišču takoj po prodaji tombolskih kart.

— Iz Italije izgnani oziroma odpuščeni učitelji. Naučna uprava je prevzela v državno službo iz Italije izgnane oziroma odpuščene učitelje ter jih porazdelila na prosta mesta. Ukaz o imenovanju prinašamo na drugem mestu.

NABIRALCEM »ZVONČKOVH« NAROČNIKOV.

Prvi zvezek »Zvončka« smo poslali tudi onim našim nabiralcem, ki nam niso javili naročnikov. Poslali smo jim isto število izvodov kot decembrske številke. Iskreno prosimo, naj nam ne vračajo poslanih izvodov, ampak naj jih skušajo čim več razpečati.

Prvega zvezka imamo še precej v zalogi in tudi stavek še stoji za vsak slučaj. Prosimo vse naše prijatelje, da hitijo z naročili.

—k Alojzij Remec, Magda, tragedija ubogega dekleta v dvanajstih scenah. Splošna knjižnica, 46. zvezek. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 86. Cena broš. Din 14, vez. Din 20.

Remčeva Magda je založila ženske, ki ji ni bilo dano doživeti sreče žene in matere. Dvanajst prizorov meče po bliskovito luč v življenje ubogega dekleta, ki ga je usoda vrgla v svet in naračje moškini, ki jim je bilo samo za njeno telo, za trenutni užitek in so jo potem zavrgli. V krepko pisanih scenah so očrtani s par potezami ti moški: lep, brezsrčen, medicinec, ki zamami Magdo prvi in jo zapelje — detektiv, ki vidi v večini očesom njen konec — komisar, ki za kratko zabavo z njo zatise oči in ušesa — trgovski agent, podla duša, ki jo z obljubo zakona hoče zvabiti k sebi in jo obdoli tatvine, ko se mu ne vda — zvodnik, ki jo proda vlačugarstvu — pesnik, ki v blodni noči najde pot k izgubljeni ženski, ki se prodajajo — zdravnik, prvi njen zapečiv, ki jo po dolgih letih ponižanja in propadanja sreča bedno, zastrupljeno v bolnici. Vsi ti moški so Magdi blizu, ker so si enaki po značaju in načinu obnevanja z njo in zunanje telesno podobni onemu, ki ga ljubi: še v sanjah in ki ga — ni. Zaradi njih zavrača Magda zvesto dušo, mizarja Petra, ki spremlja kakor senca njeno življenje in jo ljubi do konca, a ne najde moči v sebi in razumevanja in ljubezni pri njej, da bi si postala mož in žena.

Imenovanja in napredovanja.

—i Pomaknjeni so v 2. grupo II. kategorije: Kalan Maks, šolski upravitelj v Brusnicah; Malenšek Josip, učitelj v Mariboru; Truger Teodora, učiteljica v Kočevju; Ganslmayer Ana, učiteljica v Kočevju; Reisman Angela, učiteljica v Mariboru; Brglez Fran, šolski upravitelj v Čadramu; Planer Albert, učitelj v Studencih; Požar Metod, šolski upravitelj v Bočni.

—i Za šefa kabineta prosvetnega ministrstva je imenovan znani književnik Sima Pandurovič, za načelnika pravnega oddelka pa sodnik apelacijskega sodišča v Novem Sadu Gjorgije Gjorgjevič.

—i Napredovanje. Na predlog ministra prosvete sta imenovana za uradnika 5. skupine I. kategorije dr. Ivan Karlin, srezki poglavar pri oddelku ministrstva prosvete v Ljubljani in dr. Fran Kos, kustos v narodnem muzeju v Ljubljani.

—i Imenovanja. Na predlog ministrstva prosvete so imenovani:

V muzeju smo videli Napoleonovo posteljo, krasne slike, med njimi sliko maršala Numenta, deda sedanje lastnice, in njegove žene, hčerke poljskega kralja. — Ko smo si ogledali vse te znamenitosti, priče nekdanje krasote in slave, smo šli isto pot zopet nazaj na Sušak.

Z neumornim Mrovljetom sva hitela na gradsko poglavarstvo po dovoljenje za poset Reke. Po obedu smo šli preko malega mostiča na »italijansko« Reko. Ogledali smo si krasne izložbe, nekaj malenkosti nakupili in se odpeljali s parnikom v Opatijo. Sprehajali smo se tam po divnih lavorovih šetališčih in napisali nekaj neizogibnih razglednic. Naša Marjanca je nakupila zopet, kakor povsod, kup albumov in kart in že je bil čas za odhod. Prišedši na Sušak, smo še povečerjali in šli na kolodvor. V največjem navalu nam je Slavko zopet priložil poseben vagon, s katerim smo se udobno, najbolje volje pripeljali 12. avgusta ob 11. dopoldne v Ljubljano.

Po prisrčnem slovesu smo se razšli vsak na svojo stran. — Trdno pa smo si obljubili, da če nam Bog da ljubo zdravje in potrebne pare, hočemo vsako leto zbrati »Mrovljišče« in pohiteti v širni svet!!

Ljubljana, II. moška osnovna šola: za stalnega učitelja Fran Trost, šolski upravitelj v Kranjski gori.

Maribor, II. ženska osnovna šola: za stalno učiteljico Avgusta Fajgelj, učiteljica na IV. ženski osnovni šoli. Maribor, IV. ženska osnovna šola: za stalno upraviteljico Angela Mičinski, za stalne učiteljice: Marija Farkaš, Kristina Petrič, Emilija Kranjc, Berta Brenc, Emila Vah, Ida Vodenik in Marija Humek.

Za šolske upravitelje so imenovani: V Kranjski gori Anton Knap, učitelj v Colu pri Vipavi; v Gorenjem Logatcu Fran Mercina, učitelj v Gočah pri Vipavi; v Vinici Ivan Mercina, učitelj v Ložah pri Vipavi; v Planini pri Rakeku Andrej Kenič, učitelj v Zagorju pri Sv. Petru na Krasu; v Rovtuh Bogumil Medvešek, učitelj v Dekanih pri Koprju; v lhanu Vladimir Požar, učitelj v Planini pri Rakeku; v Sv. Katarini pri Laškem Josip Zajc, učitelj v Sovodnju pri Gorici; za učiteljico Ernestina Zajc; v Uncu pri Rakeku Silvester Cerut, učitelj v Predloki.

Za ostale učiteljice so imenovane: V Kaplji pri Marenbergu Olga Miklavčič, učiteljica v Bovcu; v Framu Helena Rauhner, učiteljica v Sv. Ilju v Slov. goricah; v Trbovljah - Vode Angela Bučar-Sitter, učiteljica v Zidanem mostu; v Blanci Pavla Bregant-Majcen, upok. učiteljica v Prevaljah; v Sv. Ilju v Slov. goricah Rozalija Girlander-Zabkar, učiteljica v Framu; v Golem Marija Pegan-Sušteršič, učiteljica v Sv. Katarini; v Gorjah Marija Jelenec, učiteljica v Kropi; v Zasipu Amalija Jeglič, učiteljica v Dovjem.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Popravek: V zadnjem poročilu (štev. 49. »Učit. Tov.«) naj se popravi tiskovna pomota: Učiteljstvo osnovne šole v Lajtersbergu 110 Din namesto 11 Din! — Članarina in darila: Učiteljstvo osnovne šole na Teznu 30 Din; Davorin Lesjak, Ruše, 20 Din; učiteljstvo na Kapli (M. Sadnekova, H. Matela, O. Hudaes) a 10 Din) = 30 Din; Stanko Vičič, nadučitelj in Slava Maučnikova v Pušavi a 10 Din = 20 Din; Lea Rottova, učiteljica v Jurklostru 10 Din; Marta Plavšak st., Marta Plavšak ml., Ana Lapornik, Marija Qmerza, Marija Windischer, Franja Drnovšek, Vanda Andoljšek, vse v Trbovljah a 10 Din = 70 Din; učiteljski zbor deške osnovne šole v Trbovljah 49 Din; Posojilnica v Središču 100 Din; Preželi Ivana, Kokot Ljudevit, Gajšek Marija, Vadnal Fran, Gajšek Simon, vsi v Dobovi, a 5 Din = 25 Din; Leopold in Marija Čulk, Ivana Schneider, Cezanjevi, a 15 Din = 45 Din; šolsko vodstvo Sv. Duh v Halozah 20 Din; šolsko vodstvo Sv. Marko niže Ptuja 55 Din; Slavko Jelenec, Stanjevi (Prekmurje) 10 Din; Vendel Lippai, nadučitelj, Prosenjakovci (Prekmurje) 20 Din; Koloman Vuk, učitelj, Bodonci (Prekmurje) 20 Din; šolsko vodstvo Sv. Jurij v Slov. goricah 40 Din; učiteljstvo osnovne šole v Bakovcih (Prekmurje) 20 Din; učiteljstvo meščanske šole v Slovenjgradcu, in sicer Sentjurc Ferdo, ravnatelj, Živko Vinko, Sovre Karel, Vranc Ernest, Dobernik Simon, Juranič Bogdan, učitelji in Ivanec Vida, učiteljica, a 10 Din = 70 Din; učiteljstvo osnovne šole v Podgorju pri Slovenjgradcu 20 Din; mestna deška osnovna šola v Ptuj 90 Din; Tilka Leckerjeva, Št. Vid-Grobelno, 10 Din; Savinjsko učiteljsko društvo 207 Din, nabranih o priliki zborovanja v Orli vasi pri licitaciji »krampus«, ki ga je društvo poklonila tovarišica ga. Cizej-Brišnikova; učiteljsko društvo za Mežiško dolino 400 Din; učiteljski zbor dekliske osnovne šole Trbovlje-Vode 55 Din. — Za »Ganglov kamen« so darovali: učiteljski zbor na Bregu pri Ptuj 50 Din; učiteljsko društvo za Mežiško dolino 110 Din; R. Zupanek, upravitelj šole v Novi cerkvi pri Celju 1 obveznico 7% državnega posojila a 100 Din (IX. 1922), skupaj z zadnjič izkazanimi 9396 Din, danes 9656 Din. Vsem darovalcem in darovalkam prav iskrena hvala! Da bi našli še mnogo posnemovalcev! Tovariši in tovarišice! Prepričan sem, da ima še mnogokateri izmed nas obveznico 7% državnega posojila; darujte jih za novo leto našemu prepotrebemu domu! Prepričan sem pa tudi, da bi se pri marsikaterem izmed naših znancev-lajkov dala dobiti taka obveznica; trkajte na vrata in odprla se Vam bodo; potrudite se malo in nabirajte jih ter nam jih pošljite! — Odprti rok čaka Učiteljski dom noveletnih daril! (Zamudniki na »Prek-

murskih narodnih pravljicah« odzovite se!) — V Mariboru, dne 15. dec. 1924. — M. Kožuh, blagajnik.

Obrambni vestnik.

—ob V obrambo učiteljskega stanu. Dovolj, tovariš urednik, da se v obrambo našega stanu oglasim v stanovskem glasilu in opozorim tovariše po mestih, ki ne poznajo tako razmer na deželi in ne »pilpogačice«, ki skrivoma koketirajo z našimi politikujočimi duhovniki, v javnosti pa hočejo vejlati za odločne naprednjake. Je pa nekaj častnih izjem med našo duhovščino, ki pojmuje naš poklic. Ne sodim tako pavshalno o duhovnikih kakor oni o učiteljih. Povdariti pa moram, da odločajo pri pisavi klerikalnih listov, osobito pri »Domoljubu« le duhovniki, za to so tudi ti odgovorni za vse surove, lažnice in pobalske izraze in sumničjenja, ki jih prinaša »Domoljub« teden za tednom na naslov liberalnih učiteljev. Učitelj je po »Domoljubu« spijon, narodni odpadnik, zagovornik državnih tatov, propagator razbojniške Orjune, pijanec, brezverec itd. Ljudstvo naj se liberalnega učitelja boji na cesti, vlakih in po gostilnah, naj se mu umika, kar pa govori v šoli, naj otroci povedo doma, starši pa imajo dolžnost povedati v župnišču, da pride obračun. Neki duhovnik na Gorenjskem je celo pridigoval v tem smislu v cerkvi.

Skrajno predrzno je, da govori o učiteljskih značajih list, ki je vedno živlel le od denuncijanstva in črnožolnih okrožnic ter prizadejal toliko bridkih ur učiteljem že v raniki Avstriji. In kdo je bil večji denuncijant kakor duhovščina pod zloglasnim Koroševim režimom? Ali ni duhovščina letala od Poncija do Pilata, da prežene neljube šolnike in jih gnotno in duševno ubije? Ali je odločevala pri slučaju Dequal ljudska volja ali dekan? Ljudje, ki so živeli le od denuncijanstva, bi morali molčati kot grob. — Ali naša vlada res še ne ve, kje je leglo vse hujskarije in nezadovoljnosti? Ali sme duhovščina po drugih državah tudi tako blatiti učitelje — državne uslužbence — kakor pri nas? — Zakaj se pusti glavne hujskake na svojih mestih — z uradništvom pa naj bi se igrala vsakokratna vlada?

»Domoljuba« je na deželi na cente. V roke prihaja tudi otrokom in celo otroci raznašajo po več krajih iz župnišč ali pošte domov. Kako vpliva pisava na mlado otroško dušo, če čitajo starši ali otrok sam take psovke, naperjene na učitelja-vzgojitelja, o tem si je na jasnem vsakdo. Sploh opažam, da pišejo nasprotniki našega stanu vsako malenkost v svoje liste. Zato pozivam cenjene tovariše, naj ravno tako reagirajo na vsak napad tudi v dnevnikih ali tednikih, da bo o vsem informirana tudi ostala javnost. Naša organizacija pa naprošam naj izposluje, da vselej priobčijo take dopise vsi napredni listi. Prepričan sem, da imajo tovariši na koše gradiva, ki bi služilo v ilustracijo, da izživajo in hujskajo ljudstvo na naš stan le duhovniki, vsal se pišejo vsi listi pod njihovo kontrolo.

Učiteljski pravnik.

—š Povišica za višjo stopnjo položajne plače se izplača od dneva zapalosti in ne od dneva priznanja. Glavna kontrola br. 31.745, 2. oktobra 1924, go dine Beograd. Gospodinu Ministru Prosvete. Odelenje za osnovnu nastavu. Glavna Kontrola na opštoj sednici razmotrila je predstavku Gospodina Ministra Prosvete Br. 19.583 od 3. septembra 1924, godine o tome, da bi profesorima i učiteljima trebalo priznati da se kretanje po grupama automatski vrši i da im prema tome treba priznati pravo na platu veće grupe ne od dana Ukaza rešenja, već od dana kada prema zakonu i uredbi ispune uslove za prevodenje u višju grupu pa je našla: da se unapredjenje profesora i učitelja iz nižih u višje grupe prema uslovima koji se za njih naročito uredbom o razvrstavanju predviđaju i razlozima izloženim od strane Gospodina Ministra mogu vršiti automatski to jest priznati im pravo na nove veće prinadležnosti ne od dana rešenja ili ukaza već od dana sticanja prava na unapredeno prevodenje u više grupe odnosno od 1. istog ili 1. narednog meseca u smislu čl. 106./II. Zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. O ovoj odluci Glavna Kontrola ima čast izvestiti Gospodina Ministra radi znanja i upravljanja. Iz opšte sednice Glavne Kontrole 27. IX. 1924. godine. — Vršilac dužnosti Predsednik Glavne Kontrole Mil. M. Vučković s. r. — Delovodja Računospitač Laz. M. Đurić s. r.